

آیا یگانگی خدا را می توان ثابت کرد؟



آیا یگانگی خدا را می توان ثابت کرد؟

جواب: کلمه “یگانگی خدا یا مونو تائیسیم” از دو کلمه تشکیل شده است، مونو یا یک و تائیسیم یا ایمان به خدا. “یگانگی خدا” یعنی ایمان به یک خدای حقیقی که تنها خالق، نگه دارنده جهان، و داور همه مخلوقات است. یگانگی خدا با هِنوتائیسیم که به یک خدای برتر اعتقاد دارد اما احتمال وجود خدایان دیگر را نیز رد نمی کند، فرق دارد. همچنین با پُلّی تائیسیم یا چند خدایی هم که اعتقاد به وجود خدایان متعدد دارد، فرق می کند.

بحثهای زیادی در مورد یگانگی خدا وجود دارند، مانند: مکاشفات خاص (شناخت خدا از طریق کتاب مقدس و معجزات)، مکاشفات طبیعت (شناخت خدا از طریق مشاهده طبیعت، فلسفه و استدلال)، و تاریخ انسان شناسی. در اینجا اینها را بطور بسیار مختصر توضیح می دهیم، اما به هیچ وجه نباید این توضیح تمام مطلب تلقی شود.

بحث یگانگی خدا بر اساس کتاب مقدس- تثنیه فصل ۴ آیه ۳۵: ” خداوند این کارها را کرد تا شما بدانید که فقط او خداست و کسی دیگر مانند او وجود ندارد “. تثنیه فصل ۶ آیه ۴: ” ای بنی اسرائیل گوش کنید: تنها خدایی که وجود دارد، خداوند ماست “. ملاکی فصل ۲ آیه ۱۰: ” آیا همه ما از یک پدر نیستیم؟ آیا همگی ما بوسیله یک خدا آفریده نشده ایم؟ “. اول قرنتیان فصل ۸ آیه ۶: ” اما ما می دانیم که فقط یک خدا وجود دارد، یعنی پدر آسمانی ما که تمام چیزها را آفریده و ما را نیز بوجود آورده تا از آن او باشیم. همچنین می دانیم که فقط یک سرور و خداوند وجود دارد، یعنی عیسی مسیح، که همه چیز

بوسیله او آفریده شده و حیات ما از اوست“. افسسیان فصل ۴ آیه ۶: ”همه ما یک خدا داریم که پدر همه ما و بالاتر از همه ما و در همه ماست و در تمام ذرات وجود ما زندگی می‌کند“. اول تیموتائوس فصل ۲ آیه ۵: ”که خدا واحد است، و میان خدا و مردم، انسانی وجود دارد به نام عیسی مسیح“. یعقوب فصل ۲ آیه ۱۹: ”ممکن است کسی به خود ببالد و بگوید: «من ایمان دارم که خدا یکی است!» چنین شخصی باید بخاطر داشته باشد که دیوها نیز به این ایمان دارند، چنان ایمانی که از ترس به خود می‌لرزند“.

قطعا برای خیلی از مردم، اینکه فقط بگوییم یک خدا وجود دارد چون کتاب مقدس این را می‌گوید، کافی نیست. زیرا در گام اول، بدون خدا نمی‌توان ثابت کرد که کتاب مقدس، کلام اوست. در عین حال، می‌توان گفت چون کتاب مقدس، قابل اعتمادترین دلیل مافوق طبیعی را برای تصدیق آنچه تعلیم می‌دهد، دارد پس یگانگی خدا می‌تواند بر این اساس تایید شود. یک بحث مشابه دیگر تعالیم و ایمان عیسی مسیح است که با تولد معجزه آسایش، زندگی، و معجزه قیامش ثابت کرد که او خداست (و یا حداقل خدا، او را تایید کرد). خدا نمی‌تواند دروغ بگوید و یا فریب بخورد. بنابراین، آنچه عیسی باور داشت و تعلیم میداد، حقیقت بود. همچنین، یگانگی خدا، که عیسی مسیح به آن باور داشت و آن را تعلیم می‌داد، حقیقت بود. ممکن است برای کسانی که با دلایل مافوق طبیعی کلام خدا و مسیح آشنایی ندارند این بحث خیلی جالب توجه نباشد، اما برای کسی که با قدرت کلام خدا آشناست، این شروع خوبیست.

بحث تاریخی برای یگانگی خدا- بحث‌هایی که فقط محبوبیت و شهرت دارند، بسیار زیاد مورد تردید می‌باشند، اما با این وجود جالب است بدانیم که چقدر بحث یگانگی خدا بر روی مذاهب جهان اثر گذاشته است. نظریه معروف “توسعه تکاملی مذهب” از دید تکامل دنیای حقیقی سرچشمه می‌گیرد.

و پیش فرض انسان شناسی تکاملی، فرهنگهای “ابتدایی” را به عنوان مراحل اولیه توسعه مذهب می‌بیند. اما اشکالات این نظریه تکاملی عبارتند از (۱) نوع توسعه ای که توضیح داده می‌شود در عمل دیده نشده است، در واقع بنظر می‌آید که در هیچ فرهنگی یک توسعه رو به رشد به سمت عقیده بر یگانگی خدا نبوده است - در واقع بر عکس آن صادق است. (۲) معنی لغت “ابتدایی” در روشهای انسان شناختی بر اساس توسعه تکنولوژی تعریف می‌شود، در حالیکه این معیار به تنهایی کافی نیست چون عوامل زیادی در یک فرهنگ دخالت دارند. (۳) مراحل تکاملی ادعا شده، اغلب یا حذف شده یا وجود ندارند. (۴) و بالاخره، اکثر فرهنگهای چندخدایی، آثاری از عقیده “یگانگی خدا” در دوران اولیه خود نشان می‌دهند.

آنچه ما درک می‌کنیم خدایی است یگانه که بصورت مذکر خود را نشان داده، در آسمان زندگی می‌کند، دانای کامل است، قادر مطلق است، خالق دنیاست، نویسنده اصول اخلاقیست که ما مسئول انجام آن هستیم، ما بر علیه او گناه کرده و از او دور شده ایم، او راهی برای آشتی با ما مهیا کرده است. تقریباً هر مذهبی، نوعی از این خدا را قبل از اینکه به سمت چندخدایی برود، داشته است. بنابراین، بنظر می‌آید که بیشتر مذاهب با عقیده یگانگی خدا آغاز شده اند و پیشرفت آنها به طرف چندخدایی، روح گرایی، و یا جادوگری بوده است - نه بر عکس. (اسلام مورد نادری است که به یگانگی خدا پرداخته است.) حتی با این جا به جایی، چندخدایی اغلب در عمل “یگانگی خدا” و یا یک خدا مافوق خدایان است. در مذهب چندخدایی، بسیار کم اتفاق می‌افتد که یک خدا را بالاتر و قدرتمندتر از بقیه خدایان معرفی نکند. و بقیه خدایان را تنها به عنوان واسطه گر عمل کنند.

بحث فلسفی/خداشناسی در مورد یگانگی خدا- بحثهای زیاد فلسفی وجود دارند که وجود بیش از یک خدا غیر ممکن است. خیلی از آنها بستگی زیادی به موقعیت متافیزیکی یک شخص در رابطه با ذات حقیقت دارد. متاسفانه، در مقالات کوتاه مثل این مقاله، غیر ممکن است که در مورد این موقعیتهای متافیزیکی اساسی بحث کرده و بعد نشان بدهیم که آنها چه چیز راجع به یگانگی خدا ارائه می دهند، اما مطمئن باشید که زمینه های قدرتمند فلسفی و خدا شناسی برای این حقایق وجود دارد که به هزاران سال پیش بر می گردد (و بیشتر آنها بدیهی هستند). بطور خلاصه، سه بحث وجود دارد که یک فرد می تواند برای بررسی بیشتر، انتخاب کند:

۱) اگر بیش از یک خدا بود، دنیا در بی نظمی قرار می گرفت، چون چند خالق در قدرت می بودند، اما دنیا بی نظم نیست، بنابراین تنها یک خدا وجود دارد.

۲) از آنجایی که خدا یک موجود کامل است، بنابراین نمی تواند خدای دومی وجود داشته باشد، چون آنها می بایستی در چیزی متفاوت می بودند و متفاوت بودن نشان دهنده کامل نبودن است و موجودی که کامل نباشد نمی تواند خدا باشد.

۳) از آنجایی که خدا در وجودش ابدیست، نمی تواند اجزایی داشته باشد (چون نمی توان اجزاء را اضافه کرد تا به ابدیت رسید). اگر وجود خدا تنها یک قسمتی از او نیست (چنانکه برای همه موجودات چنین است، چون همه چیز می تواند یا وجود داشته باشد و یا نه)، پس باید او وجودی ابدی باشد. بنابراین، دو موجود ابدی نمی توانند با هم وجود داشته باشند، برای اینکه در اینصورت یکی از آنها می بایستی با دیگری فرق داشته باشد.

ممکن است کسی بگوید که خیلی از این صحبتها، زیر مجموعه بودن خدایان را رد نمی کنند. اگر چه طبق کتاب مقدس این درست نیست، عیبی ندارد اگر آنرا بعنوان تئوری بیان کنیم. عبارت دیگر، خدا می توانست یک زیرمجموعه از خدایان دیگر بیافریند اما او اینکار را نکرد. اگر اینکار را کرده بود، این خدایان فقط مخلوقاتی محدود می بودند - احتمالاً خیلی شبیه فرشتگان (مزامیر فصل ۸۲). این مطلب به بحث "یگانگی خدا" آسیبی نمی رسانند. چون نمی گوید که موجود روحانی دیگری نمی تواند وجود داشته باشد، بلکه می گوید، فقط نمی تواند بیش از یک خدا وجود داشته باشد.

منبع: www.gotquestions.org